SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ

BİRİME ÖZGÜ AKADEMİK PERSONEL ANKETİ VE BULGULARI

DEĞERLENDİRME RAPORU

AKADEMİK PERSONEL ARAŞTIRMASI VE BULGULARI

GİRİŞ VE RAPORUN AMACI

Fakültemizde son dönemde gözlemlenen kitlesel not düşüklüğü ve 2.00 barajı etrafındaki tıkanıklık, konunun kapsamlı ve veriye dayalı bir yaklaşımla ele alınmasını zorunlu kılmıştır.

Bu rapor, fakültemizde görev yapan 37 akademisyenin (öğretim üyeleri ve araştırma görevlileri) katılımıyla gerçekleştirilen anket çalışması, fakülte genel GANO ortalamaları ve sınav sonuçlarının simülasyonları ışığında hazırlanmıştır. Araştırmada uygulanan analizler, öğretim kadrosunun kurumsal ölçme sistemine ve öğrenci niteliğine dair paylaştığı eğilimleri ortaya koymaktadır. Raporun temel amacı, öğretim elemanlarının değerlendirmelerini analiz etmek ve Fakülte Kurulu ile Üniversite Senatosu'na karar alma süreçlerinde rehberlik edecek yapıcı çözüm önerileri sunmaktır.

Anket ve Geri Bildirim Komisyonu tarafından akademik personele uygulanan bu anket, 01.10.2026-07.10.2026 tarihler arasında gerçekleştirilmiştir. Anket, https://anket.sdu.edu.tr/ sitesi üzerinden çevrimiçi form ile anonim bir biçimde gerçekleştirilmiştir. Akademisyenlere yöneltilen sorular, mevcut mutlak sistem not baremlerinin yarattığı baskıyı, finaldeki 45 barajı zorunluluğunun dersten kalmadaki rolünü, %40 vize-%60 final ağırlığının öğrenci motivasyonu üzerindeki etkisini, bağıl değerlendirme taleplerini, sınav takviminin yoğunluğunu, sınav sonrası geri bildirim ve kâğıt okuma süreçlerindeki ölçme güvenirliğini değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır. Bu kapsamda ankette şu sorulara yer verilmiştir:

“A. Mevzuat ve Kurumsal Sistem (1’den 5’e kadar puanlayınız)

1. Mevcut mutlak değerlendirme sistemi, öğrencilerin gerçek başarı düzeyini ve çabasını adil biçimde yansıtmaktadır.
2. Yıllık sistem yerine dönemlik sisteme geçilmesi, öğrencilerin motivasyonunu ve genel not ortalamalarını olumlu etkiler.
3. Mevcut vize ve final sınavı ağırlık oranları (%40 -%60) sisteminde, vizeden kötü alınması öğrencileri dersten uzaklaştırıyor.
4. Finalden 45 alma zorunluluğu öğrencilerin derslerden kalmalarında belirleyici bir etkendir.
5. Mevcut mutlak not sisteminde, iyi bir harf notu alabilmek için istenen puan barajları (örneğin AA, BA aralıkları) gereğinden çok yüksektir.

B. Öğretim Modellemesi

6. Derslere ve pratiklere yeterli süre ayırabiliyorum.

7. Sınavlardan önce öğrencilere ideal bir sınav cevabının nasıl kurgulanması gerektiğini (metodoloji) örnekler üzerinden açıkça modellerim.
8. Sınavlarda yönelttiğim soruların kapsamı ve zorluk düzeyi, dönem boyunca derste ve pratikteki zorluk seviyesiyle birebir örtüşmektedir.
9. Ders başında öğrencilerin sorumlu olacağı kaynakları sağlıyorum.

C. Ölçme-Değerlendirme ve Puanlama Standartları

10. Sınav kağıtlarını okurken her sorunun kaç puan olduğunu belirten önceden net olarak tanımlanmış yazılı bir cevap anahtarı kullanırım.
11. Öğrencinin cevabındaki analitik yaklaşım ve kısmi doğrulara puan vermek yerine, esastan bir hata gördüğümde sorunun tamamını çizme eğilimindeyim.
12. Fakültemizde/bölümümüzde yerleşik bir "yüksek not vermeme / öğrenciyi notla şımartmama" kültürü bulunmaktadır.
13. Sınav sonuçları açıklandıktan sonra sınıfta en sık yapılan hataları ele alan toplu bir geribildirim/değerlendirme oturumu gerçekleştiririm.
14. Öğrencilerin genel akademik başarısızlığının temelinde, düzenli ders çalışma alışkanlıklarına ve öz disipline sahip olmamaları yatmaktadır.
15. Bir dersten geçer not alan öğrencilerin, o dersin temel kavramlarını ve öğrenim çıktılarını gerçekten içselleştirdiğine/kavradığına inanıyorum.
16. Bir sınavda sınıf ortalamasının 35-40 bandında kalması, sınavın ölçme kalitesinin ve geçerliğinin zayıf olduğuna işaret eder.

15. Kağıt okurken takdir yetkimi daha esnek/cömert kullanıyorum

16. Sınav kağıdı okurken oluşturulan cevap anahtarı yeterli geliyor.

E. Öğrenci Profili

19. Öğrencilerin not düşüklüğünün temel sebebi, liseden üniversiteye geçerken kazanmaları gereken analitik yazma ve muhakeme becerilerindeki yetersizliktir.
20. Öğrencilerin ana kaynakları/ders kitaplarını okumak yerine yetersiz fotokopi özetleriyle sınav geçmeye çalışması kitlesel başarısızlığın ana nedenidir.
21. Öğrencilerin genel akademik başarısızlığının temelinde, düzenli ders çalışma alışkanlıklarına ve öz disipline sahip olmamaları yatmaktadır.

GENEL GÖRÜŞLER

24. Sizce öğrencilerin büyük çoğunluğunun 1.90 GANO barajında yığılmasının temel nedeni nedir? Yukarıdaki seçenekler haricinde eklemek istediklerinizi belirtebilirsiniz:

25. Fakülte/Bölüm kurullarında alınacak hangi idari kararlar bu akademik başarı problemini çözmeye doğrudan yardımcı olabilir?”

ANKET BULGULARI

1. BÖLÜM: GENEL AKADEMİK NOT ORTALAMASI (GANO) BULGULARI

Fakültemizdeki akademik başarı tablosu incelendiğinde, Genel Akademik Not Ortalamalarının (GANO) iki temel yapısal problem ürettiği görülmektedir:

1.1. Birinci Problem: 2.00 Kritik Barajında Kitlesel Yığılma

Öğrencilerin not dağılımı incelendiğinde, başarı grafiğinin dengeli bir çan eğrisi oluşturmadığı, notların alt basamaklarda yoğunlaştığı görülmektedir:

GANO Aralığı	Ankete Katılan Öğrenci	Anket Oranı (%)	Fakülte Resmi Kayıtları	Fakülte Gerçek Oranı (%)
1.49 ve altı	27	%9.1	108	%18.5
1.50 – 1.99 arası	111	%37.2	192	%32.9
2.00 – 2.49 arası	94	%31.5	180	%30.9
2.50 ve üstü	66	%22.1	103	%17.7

Fakülte genelindeki resmi kayıtlar, öğrencilerin yarısından fazlasının (%51.5 - 300 öğrenci) mezuniyet ve ders alma açısından kritik bir eşik olan 2.00 GANO sınırının altında kaldığını doğrulamaktadır. Akademik kadro açısından bu tablo, öğretim süreçlerinde ders tekrarı baskısı ve motivasyon kaybı yaşayan geniş bir öğrenci kitlesi anlamına gelmektedir.

1.2. İkinci Problem: Yüksek Not Ortalamasının Bulunmaması

Madalyonun diğer yüzü ise fakültemizde yüksek not ortalamalarının neredeyse hiç oluşmamasıdır. Dağılımın en üst diliminde (2.50 ve üzeri) yer alan öğrenci oranı ankette yalnızca %22 düzeyindeyken, fakülte genelindeki gerçek kayıtlarda bu oran %17.7'ye (103 öğrenci) kadar gerilemektedir. Daha da önemlisi, fakülte birincilerinin ve dereceye giren en parlak öğrencilerin dahi mezuniyet ortalamaları, emsal hukuk fakülteleriyle kıyaslandığında dikkat çekici biçimde düşük kalmaktadır. Başarı tavanının dahi bu denli düşük olması, sistemin sadece zayıf öğrenciyi elemekle kalmadığını, en nitelikli ve çalışkan öğrencinin dahi emeğini harf notuna dönüştürmekte yetersiz kaldığını göstermektedir.

- **Sınıf Düzeyleri Arasındaki Fark:** 2. sınıftan 4. sınıfa doğru gidildikçe not ortalamalarında kademeli ve belirgin bir düşüş yaşanmaktadır. Yapılan grup karşılaştırmaları, 3. ve 4. sınıflar arasındaki başarı erimesinin ileri düzeyde anlamlı olduğunu doğrulamaktadır.

- **Alttan Kalan Derslerin Negatif Etkisi:** Alttan kalan ders sayısı ile GANO arasında çok güçlü ve negatif bir ilişki tespit edilmiştir. Alttan kalan tek bir ders dahi, bir sonraki dönemin sınav takvimi ve ders yükü üzerinde kartopu etkisi yaratarak öğrencinin sonraki dönemlerdeki akademik performansını olumsuz etkilemektedir.

2. BÖLÜM: AKADEMİSYEN ANKETİ BULGULARI

Akademisyenlerle yapılan araştırma, öğretim kadrosunun meseleye bakışını ve önceliklerini yansıtmaktadır:

2.1. Ünvan Farkı Gözetmeyen Ortak Görüş

Öğretim Üyeleri ile Araştırma Görevlileri arasında yapılan karşılaştırmalı testlerde, hiçbir kritik konuda istatistiksel olarak anlamlı bir görüş ayrılığı bulunamamıştır. Akademik kadro, ünvan farkı olmaksızın mevcut sorun alanlarına ve öğrenci profiline dair ortak kanaatleri paylaşmaktadır.

2.2. Akademisyenlerin Perspektifinden Öğrenci Faktörü

Akademisyenlerin sorunu tanımlama biçimi büyük ölçüde öğrenci eksikliklerine ve çalışma alışkanlıklarındaki yetersizliklere odaklanmaktadır:

- *"Öğrencilerde düzenli ders çalışma alışkanlığı ve öz disiplin yok"* (**4.19** ortalama).
- *"Öğrencilerin ders kitabı yerine fotokopiye yönelmesi başarısızlığın ana nedenidir"* (**4.11** ortalama).
- *"Hukuk fakültesinin gerektirdiği analitik akıl yürütme ve problem çözme becerilerinin üniversite öncesi eğitim süreçlerinde yeterince pekiştirilmemiş olması"* (**4.03** ortalama).

Buna karşılık akademisyenler, kurumsal kuralların başarısızlık üzerindeki etkisini çok daha düşük puanlamışlardır (45 final barajının başarısızlığa etkisi: **2.58**, harf notu barajlarının yüksekliğinin etkisi: **2.58**).

2.3. Sınav Değerlendirme, Puanlama Standartları ve Geri Bildirim Süreçleri

Akademisyenler, sınavlara ilişkin geri bildirim değerlendirme oturumu yaptıklarını **4.43** gibi oldukça yüksek bir katılımla ifade etmektedirler. Ancak uygulamada cevap anahtarlarının ilan edilmemesi ve öğrencilerin sınav kâğıtlarına doğrudan erişememesi, geri bildirim mekanizmasının öğrenciler nezdinde işlevsiz kalmasına yol açmaktadır.

Bununla birlikte, kalabalık derslerde sınav kâğıtlarının farklı öğretim elemanları veya araştırma görevlileri tarafından bölüşülerek okunması durumunda, bağlayıcı ve objektif bir puanlama anahtarının yokluğu ölçme güvenirliğini zedeleyebilmektedir. Okuyucuların kişisel takdir farklarının not adaletini etkilememesi adına standartlaştırılmış anahtarların kullanımı bir zorunluluktur.

3. BÖLÜM: ÖĞRENCİ VE AKADEMİSYEN KARŞILAŞTIRMASI

Akademisyen ve öğrenci verileri karşılaştırıldığında, tarafların başarısızlığı temellendirme biçimlerinde farklılıkların bulunduğu tespit edilmiştir:

- **45 Final Barajı:** Akademisyenler bu kuralın başarısızlığa etkisini ikincil görürken (**2.58** ortalama), öğrenciler kuralı başarısızlığın ana nedeni saymaktadır (**4.15** ortalama). Fark istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlıdır.
- **Fotokopi Tüketimi:** Akademisyenler kök nedeni fotokopi kullanımına bağlarken (**4.11** ortalama), öğrenciler fotokopiyi bir sebep değil sistem baskısı altındaki bir sonuç olarak görmektedir (**2.30** ortalama).

Varyans analizleri, akademisyenlerin öğrenci çalışma disiplini ve analitik altyapı zafiyetlerini ön plana çıkardığını, öğrencilerin ise ölçme ve değerlendirme sistemi altında güçlükler yaşadığını teyit etmektedir.

4. BÖLÜM: ÖRNEK DERSLER ÜZERİNDEN NOTLANDIRMA KARŞILAŞTIRMASI

Yapılan analizler tek bir derse özgü değildir. Temel kamu ve özel hukuk dersleri (Anayasa Hukuku, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Deniz Ticareti Hukuku, İnsan Hakları vb.) incelendiğinde sistemlerin işleyişi aynı dinamikleri üretmektedir:

İki Zıt Karakterdeki Ders Sınav Verileri Üzerinden Sistemlerin Karşılaştırılması

Örnek 1: Sınavın Zor ve Ortalamanın Düşük Olduğu Ders (Ceza Hukuku Genel Hükümler Finali)

- **Hukuk Mutlak Sistemi:** Başarısızlık çok yüksek (156 FF, 73 FD), ancak en vahimi yüksek notların çok az olmasıdır. (Yalnızca 1 AA, 2 BA, 2 BB).
- **SDÜ Yeni Bağıl Sistemi:** Tavanı kısmen açıp 33 AA, 20 BA üretmektedir, ANCAK 50 final barajı nedeniyle FF sayısı 156'dan tam 227'ye fırlamakta, sınıfın ezici çoğunluğu tek kalemde dersten bırakılmaktadır.
- **Eski Bağıl Sistem:** 151 FF, 15 FD ile kalmayı düşük sınırlarda tutarken 25 AA, 16 BA, 20 BB ile ortalamanın üstündeki öğrenciyi ödüllendirmektedir.

Örnek 2: Öğrenci Başarısının Görece Daha Yüksek Olduğu Ders (Deniz Ticareti Hukuku Finali)

- **Hukuk Mutlak Sistemi:** Öğrenciler iyi performans göstermiş, yalnızca 4 FF, 16 FD kalmış, buna karşılık 72 CC, 45 BB, 29 BA, 23 AA ortaya çıkmıştır.
- **SDÜ Yeni Bağıl Sistemi:** Sistem bu senaryoda başarı ortalamasını aşağı çekmekte, mutlak değerlendirmede başarılı olan öğrencilerin harf notlarında gerilemeye yol açmaktadır. Mutlakta 4 olan FF sayısı 23'e, 16 olan FD 27'ye çıkmakta, 10 olan DD 49'a tırmanmaktadır. Buna karşılık 23 AA 9'a, 45 BB 27'ye, 72 CC 39'a düşmektedir.
- **Eski Bağıl Sistem:** Bütün grup öğrencileri daha iyi harf aralıklarına taşımaktadır.

Bölüm Sonucu: Sistematik Problem

- İncelenen 4-5 dersin tamamı şüpheye yer bırakmayacak şekilde göstermektedir ki, Yeni Bağıl Sistemi zor derslerde yüksek baraj nedeniyle taban başarısızlığını artırmakta, genel başarının yüksek olduğu derslerde ise harf notlarını aşağı kaydırarak not dengesini zorlaştırmaktadır (Ceza Genel'de 227 FF), başarının yüksek olduğu derste ise başarısızlığı derinleştirmektedir. (Deniz Ticareti'nde FF ve FD patlaması).

- **5. BÖLÜM: POLİTİKA VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

Elde edilen tüm bulgular ışığında, öğrenci çalışma disiplinini teşvik eden ancak ölçme sistemindeki yapısal tıkanıklıkları da gideren 5 somut çözüm önerisi sunulmaktadır:

1. Öneri: Daha Düşük Baraj Puanları ile Bağıl Değerlendirme Sistemine Geçiş

- Bağıl sistem tavan başarısını ödüllendirmede başarılıdır. Ancak 50 final barajı sistemi tıkadığından, barajların makul seviyelere gevşetilmesi gerekmektedir.

2. Öneri: Mutlak Not Aralıklarının Düşürülmesi

- Eğer fakültemizde mutlak değerlendirme sisteminde ısrar edilecekse, mevcut katalog baremleri hukuk eğitiminin doğasına uygun olarak revize edilmesi düşünülebilir. Geçme notunun 50-55 aralığına çekilmesi ve ara harf notlarının daha dengeli aralıklara bölünmesi tabandaki 1.90 yığılmasını rahatlatacaktır.

3. Öneri: Mutlak Not Aralıklarının Belirlenmesinin Dersi Veren Öğretim Üyesine Bırakılması ve Riskleri

- Sınavın zorluğunu en iyi dersi yürüten öğretim üyesinin bileceği varsayımıyla harf notu aralıklarının hocanın takdirine bırakılması teorik olarak esnek bir çözüm gibi görünebilir. Ancak anket bulgularımız bu modelin ciddi bir pedagojik risk barındırdığını göstermektedir:

- Akademisyenlerimizin öğrencileri çalışma disiplini, altyapı ve kavrayış açısından yetersiz görme eğiliminin (ortalama > 4.10) çok yüksek olduğu tespit edilmiştir. Böyle bir algısal iklimde, barem belirleme yetkisinin ders sorumlusuna bırakılması durumunda, farklı dersler ve anabilim dalları arasında oluşabilecek farkların önüne geçmek amacıyla objektif çerçeve ve taban kuralların belirlenmesi yararlı olacaktır.

4. Öneri: Vize ve Final Ağırlıklarının Yeniden Dengelenmesi

- Mevcut %40 Vize - %60 Final dağılımı, düşük bir vize sınavının ilan edildikten sonra final döneminde öğretim elemanının sınava ilişkin ne yaparsa yapsın, vize notlarının çıpa etkisi kıramayacağı açıktır. Genel olarak pek önemsenmeyen, hatta yer yer hazırlık sınavı olarak görülen vize notlarının bu kadar ağırlığa sahip olması, bir dönemde dahi

geri dönülmez düşüşlere yol açmaktadır. Dolayısıyla finale ağırlık veren revizyon standart olarak kabul edilirse belirli iyileşme yaşanabilir.

5. Öneri: Bekleme ve Doğal Adaptasyon İhtimali (Sınavı Yapan Aktörlerin Sisteme Alışması)

- Yeni mevzuat ve ölçme kurallarının henüz çok yeni olduğu göz önüne alındığında, hemen radikal bir sistem değişikliğine gitmek yerine bir süre beklemenin de rasyonel bir seçenek olabileceği vurgulanmalıdır. Sınavları hazırlayan ve değerlendiren öğretim elemanlarının zaman içinde yeni sistemin baraj dinamiklerine alışarak soru zorluk derecelerini, puanlama anahtarlarını ve sınav kapsamlarını bu sisteme göre kalibre etme/uyarlama ihtimali bulunmaktadır. Dolayısıyla aktörlerin sisteme uyum sağlama sürecinin izlenmesi de bir politika alternatifi olarak değerlendirilmelidir.

SONUÇ

Akademisyen anket sonuçları, öğretim kadrosunun öğrenci disiplini ve analitik hazırlık eksikliği konusunda güçlü bir fikir birliği içinde olduğunu göstermektedir. Ancak simülasyonlar ve not dağılımları, sorunun sadece öğrenci niteliğiyle sınırlı olmadığını, kurumsal ölçme mekanizmasının da başarıyı tıkadığını doğrulamaktadır. Fakülte Kurulu ve Senato düzeyinde yapılacak düzenlemelerin hem akademik çıtayı koruması hem de objektif puanlama ve kalibre edilmiş barajlarla sistemi sürdürülebilir kılması gerekmektedir.